

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021

Α' ΦΑΣΗ

Ε_3.Νλ1(α)

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Τρίτη 5 Ιανουαρίου 2021

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- Α1.** Η συντάκτρια αναφέρεται στην αναγκαιότητα εκσυγχρονισμού του σχολείου ώστε να συμβαδίσει με τις απαιτήσεις της εποχής. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνει να ληφθούν υπόψη και να αντιμετωπιστούν εκείνα τα χαρακτηριστικά τα οποία δυσχεραίνουν τη μαθησιακή διαδικασία. Συγκεκριμένα, επισημαίνοντας τις χαμηλές επιδόσεις των μαθητών στα βασικά μαθήματα, συστήνει την εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας, βασισμένων στη βιωματική μάθηση, την αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων και την υλοποίηση ατομικών και ομαδικών εργασιών, με σκοπό τη δημιουργία ενδιαφέροντος και δημιουργικού μαθήματος.

74 λέξεις

Α2. α. ΛΑΘΟΣ

β. ΛΑΘΟΣ

γ. ΛΑΘΟΣ

δ. ΣΩΣΤΟ

ε. ΣΩΣΤΟ

ΘΕΜΑ Β

- α.** Η συντάκτρια του κειμένου επιλέγει την ενεργητική σύνταξη για να τονίσει το ρόλο του υποκειμένου που ενεργεί, δηλαδή να εξάρει τη Γ.Σ. της UNESCO, η οποία επέλεξε να προσεγγίσει διαφορετικά τον αναλφαριθμητισμό. Με τη συγκεκριμένη σύνταξη το ύφος του λόγου καθίσταται απλό, άμεσο, ζωντανό, οικείο και σαφές.

β. Μετατροπή :

«Από τη Γ.Σ. της UNESCO υιοθετήθηκε μία νέα προσέγγιση στην προσπάθεια καλύτερης εννοιολογικής περιγραφής του αναλφαβητισμού».

ΘΕΜΑ Γ

Κειμενικό είδος: Επιχειρηματολογικό κείμενο - προσχεδιασμένος προφορικός λόγος

Τύπος Κειμένου: Ομιλία

Πομπός: Εκπρόσωπος της νέας γενιάς ,μαθητής

Δέκτης: Συνδημότες

Γλώσσα: Αναφορική λειτουργία

Ύφος: Επίσημο, Σοβαρό

Ενδεικτική προσφώνηση: Αγαπητοί συνδημότες / Αγαπητοί συμπολίτες / Αξιότιμες κυρίες και κύριοι

Πρόλογος:

Αξιοποιώντας την ευκαιρία που μου προσφέρεται, με αφορμή την εκδήλωση που διοργανώσε ο Δήμος μας, θα ήθελα να αναδείξω το θέμα της απομάκρυνσης των νέων από το σχολείο καθώς και της απαξίωσής τους για τη μάθηση. Οι χαμηλές σχολικές επιδόσεις σε συνδυασμό με το ελλιπές γνωστικό επίπεδο είναι γεγονότα αναμφισβήτητα, γι' αυτό κρίνεται αναγκαίο να διερευνηθεί ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους εμείς οι μαθητές αδυνατούμε να προσεγγίσουμε το αναμενόμενο επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων.

Κυρίως θέμα: Αίτια απομάκρυνσης του νέου από το σχολείο και τη γνώση

- Εξετασιόκεντρικό - Δασκαλοκεντρικό εκπαιδευτικό σύστημα : δεν παρέχει κίνητρα στο μαθητή , δεν καλλιεργεί την κριτική σκέψη , αρκείται στη μηχανιστική εκμάθηση εννοιών ,το εκπαιδευτικό έργο επικεντρώνεται σε στείρα αναπαραγωγή γνώσεων οι οποίες, όπως παρουσιάζονται, αφήνουν αδιάφορο τον μαθητή, ενώ με την απουσία διαλόγου και διαθεματικών εργασιών, δεν προωθείται η ελευθερία ιδεών και έκφρασης
- Έλλειψη ελεύθερου χρόνου : σχολικές και εξωσχολικές υποχρεώσεις στερούν από εμάς σημαντικό μέρος του ελεύθερου χρόνου. Αποτέλεσμα : έντονο άγχος , ψυχολογικά προβλήματα, πίεση, κούραση και εν τέλει απαξίωση του σχολείου.
- Το σχολείο αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες μας για ανάπτυξη δεξιοτήτων: καλή γνώση αγγλικών και πληροφορικής, συμμετοχή σε δραστηριότητες (αθλητικές κλπ.),ενώ παρατηρείται παραγκωνισμός των τεχνών (θέατρο , μουσική , ζωγραφική) και απαξίωσή τους ως δευτερευόντων μαθημάτων . Αδυνατούμε έτσι να καλλιεργήσουμε την προσωπικότητά μας μέσω της φαντασίας και της

δημιουργικότητας που αυτά τα μαθήματα προσφέρουν.

- Στο εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν προωθούνται οι ανθρωπιστικές αξίες: Δίνεται έμφαση στην τεχνοκρατική εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να μην καλλιεργούνται υγιή πρότυπα στους νέους. Η έλλειψη εξοικείωσης με ανθρωπιστικές αξίες από την παιδική κιόλας ηλικία μας δημιουργεί αισθήματα αδιαφορίας, απαξίωσης απέναντι στην κοινωνία και απέναντι στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Παραδοσιακοί τρόποι μάθησης χωρίς την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και μάλιστα στη γενιά μας που δεν έχει γνωρίσει την προ-ιντερνετική ζωή καθιστούν το μάθημα πιο βαρετό και ανώφελο.
- Οικογενειακοί - Συναισθηματικοί παράγοντες (βεβαρημένο οικογενειακό ιστορικό - απουσία οικονομικών πόρων, χαμηλή αυτοεκτίμηση, απουσία φίλων) επηρεάζουν αρνητικά τη μαθησιακή διαδικασία.
- Αδυναμία της Πολιτείας να στηρίζει υλικοτεχνικά τις οικογένειες οικονομικά ασθενέστερων συμμαθητών μας ώστε να συμμετέχουν ισότιμα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Επίλογος

Η φοίτηση στο σχολείο παρέχει στον μαθητή τα αναγκαία εκείνα εφόδια ώστε να συμμετέχει στη μετέπειτα κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική και επαγγελματική ζωή. Η απαξίωση για το σχολείο και εν γένει για τη μάθηση μπορεί να οδηγήσει σε προβλήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων διαμορφώνοντας μία προσωπικότητα ανολοκλήρωτη. Οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε το σπουδαίο αγαθό που μας παρέχει η συμμετοχή μας στη μαθησιακή διαδικασία διότι μέσω αυτής θα βελτιώσουμε το πνευματικό μας υπόβαθρο.

Ενδεικτική αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για το ενδιαφέρον σας / Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η Δραστηριότητα

Ο ήρωας δομεί σταδιακά μια ιδιαίτερη σχέση με τη γλώσσα. Η διαδικασία αυτή ξεκινά με την παρότρυνση των γονιών του, ενώ ο ίδιος απορεί και φοβάται αυτόν τον άγνωστο κόσμο. Στη συνέχεια όμως η καταλυτική συνδρομή ενός δασκάλου τον ενέπνευσε ώσπου τελικά αγάπησε τη γλώσσα και αναγνώρισε την αξία της. Ο έντονος θαυμασμός του γι' αυτή φαίνεται στις εκφράσεις: «Η γλώσσα άρχισε ... σπλάχνα μου», « Οι φράσεις ... κυριακάτικα φορέματα». Η μήτηρ του μάλιστα στην καθαρεύουσα τον οδήγησε στο σημείο να χρησιμοποιεί εκφράσεις με λόγιο ύφος

ακόμα και σε καθημερινές δραστηριότητες προσδίδοντάς τους έτσι μία επίσημη εκδοχή «ωραίαν τινά πρωίαν ... παρά θίνα αλός».

105 λέξεις

Σημείωση: Αποδεκτό στοιχείο που θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στην απάντηση θα ήταν οι εκφράσεις ειρωνείας του ήρωα για την καθαρεύουσα (π.χ. «έγινα "λόγιος νέος", από μαθητής της πρώτης του Γυμνασίου», «οι εφημερίδες ... μού χαρίζανε την αθανασία» κτλ). Βάσει του εισαγωγικού σημειώματος, διαφαίνεται η τελική απόφασή του να υπερασπιστεί τη δημοτική γλώσσα ως πιο αυθεντική έναντι της καθαρεύουσας.

2η Δραστηριότητα

α. Παρομοίωση: «*Μου φαινότανε σαν παιγνίδι* »: ο μαθητής παραλληλίζει τη συνάντησή του με το δασκαλάκη με παιγνίδι ώστε να γίνει αντιληπτό πως η πρώτη του επαφή με τα γράμματα δεν ήταν τόσο απογοητευτική όσο στην αρχή πίστευε. Με τη χρήση της παρομοίωσης κινητοποιείται η σκέψη και η φαντασία του αναγνώστη και βοηθά το λογοτέχνη να επικοινωνήσει αποτελεσματικά με εκείνον. Ο λόγος αποκτά αμεσότητα, παραστατικότητα, ζωντάνια ενώ γίνεται ευκολότερα κατανοητό στον αναγνώστη αφού κάτι άγνωστο παραλληλίζεται με κάτι γνωστό, γεγονός που ελκύει το ενδιαφέρον και την προσοχή του.

Μεταφορά: «*Η γλώσσα άρχισε να υψώνεται* »: ο νεαρός μαθητής αντιλαμβάνεται το μέγεθός και την αξία της γλώσσας. Με τη χρήση της μεταφοράς η λέξη χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από την κυριολεκτική. Ο συγγραφέας επιδιώκει να διεγείρει τα συναισθήματα του αναγνώστη. Ο λόγος αποκτά παραστατικότητα και ζωντάνια καθώς εικονοποιούνται αφηρημένες έννοιες.

Προσωποποίηση: «*Η τυπογραφική μελάνη άρχισε να μου γαργαλίζει τη μύτη* »: Με την προσωποποίηση αποδίδεται σε ένα άψυχο όν (στην τυπογραφική μελάνη) μία ιδιότητα που προσιδιάζει μόνο σε έμψυχα. Μέσω της προσωποποίησης ο λόγος γίνεται παραστατικός και ζωντανός.

Αναφέρονται ενδεικτικά και άλλες επιλογές. Κρίνεται σκόπιμο ο μαθητής να τις συσχετίσει με τη σχέση του παιδιού με τη γλώσσα.

Παρομοιώσεις: «*σαν κάποιες νότες*», «*σαν είδωλο*», «*η ψυχή μου έμοιαζε σαν εμπορικό ετοίμων ενδυμάτων* »

Μεταφορές: «*ο συγγραφέας να σκιρτά στα σπλάχνα μου*», «*οι φράσεις, οι λέξεις, τα σχήματα του λόγου πετούσαν*», «*Της έβγαζα τα κουρέλια της*», «*την έντυνα τα γιορτιάτικα*», «*Οι εφημερίδες του τόπου μας την άλλη μέρα μου χαρίζανε την αθανασία*»

Αλληγορία: «*Ζητούσα ένα σώμα να το ντύσω με τα ωραία αυτά κυριακάτικα... την έντυνα τα γιορτιάτικα*». Πρόκειται για μία εκτεταμένη παρομοίωση στην περίπτωση μας. Ο αφηγητής αποκρύπτει το πραγματικό νόημα και χρησιμοποιεί μία κατάσταση

της κοινής εμπειρίας για να περιγράψει με παραστατικότητα και ζωντάνια τη σχέση του με τη γλώσσα και την ανάγκη του να τη «ντύσει» με ωραίες λέξεις. Μέσω της αλληγορίας η σκέψη και η φαντασία του αναγνώστη κινητοποιούνται.

β. Ο συγγραφέας στο απόσπασμα κάνει χρήση του ευθέος λόγου. Μέσω αυτής της επιλογής επιτυγχάνεται η βιωματική προσέγγιση του κειμένου από τον αναγνώστη καθώς ο ίδιος νιώθει ότι εμπλέκεται στην ιστορία που εκτυλίσσεται μπροστά του και ταυτίζεται με τους ήρωες. Προσδίδει αμεσότητα και πειστικότητα στον λόγο ενώ παράλληλα καθιστά την αφήγηση ζωντανή και φυσική.

γ. Πρόκειται για ομοδιηγητικό αφηγητή ο οποίος εκφράζεται σε α' ενικό πρόσωπο και αφηγείται μία ιστορία στην οποία εμπλέκεται ο ίδιος προσωπικά και μάλιστα ως βασικός πρωταγωνιστής / αυτοδιηγητικός αφηγητής. Μέσω αυτής της επιλογής αναδεικνύεται η δύναμη της προσωπικής μαρτυρίας και ταυτόχρονα δίνεται έμφαση στα συναισθήματα του ήρωα. Εξασφαλίζει αμεσότητα και πειστικότητα στην αφήγηση.

Γ.

Κάθε παιδαγωγός αποτελεί την ψυχή της εκπαίδευσης και είναι υπεύθυνος σε μεγάλο βαθμό για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας των μαθητών. Γι' αυτό οφείλει να συναισθάνεται τον καταλυτικό κοινωνικό του ρόλο, αποτελώντας ο ίδιος ένα ιδανικό πρότυπο προς μίμηση. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, απαιτείται πρωτίστως να διέπεται από φιλελεύθερο και ενάρετο ήθος, προκειμένου να εμπνέει στους νέους αξίες, οράματα και ιδανικά. Θα πρέπει, επίσης, να βρίσκεται σε διαρκή πνευματική εγρήγορση και με τον ορθό του λόγο να στοχεύει στην καταπολέμηση της αμάθειας και του σκοταδισμού. Όντας δεκτικός σε κάθε νέα ιδέα κι αποποιούμενος τον χαρακτηρισμό της αυθεντίας θα μπορέσει να συγκινήσει και να παρακινήσει τους νέους ώστε να ενεργοποιηθούν με στόχο ένα κοινό ελπιδοφόρο μέλλον.

116 λέξεις